
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ”

СТАНОВИЩЕ

**от професор д-р Лидия Стоянова Велкова,
катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната”,
факултет „Национална сигурност и отбрана“,
Военна академия „Георги С. Раковски, гр. София 1504,
бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ № 82, тел.: 02 92 26 648**

ОТНОСНО:

Научните трудове, представени по конкурса, обявен в Държавен вестник бр. 15/21.03.2020 г., Заповед на Началника на Военна академия „Г. С. Раковски“ № СИ29-РД03—24/05.02.2020 г. за заемане на щатно осигурена академична длъжност „професор” в катедра „Военноморски сили” при факултет „Командно-щабен” на Военна академия „Георги С. Раковски”, в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.2. Военно дело, по учебните дисциплини: „Бойна поддръжка и осигуряване в морските операции“, „Оперативно изкуство на ВМС” и „Методология на научните изследвания“.

НА КАНДИДАТА:

Доцент доктор на военните науки Георги Благов Торнев,
доцент в катедра „Комуникационни и информационни системи”,
факултет „Командно-щабен” на Военна академия „Георги С. Раковски”.

София, 2020 г.

1. Обща характеристика на научноизследователската, научно-приложната и андрагогическата дейност на кандидата

Кандидатът по конкурса за получаване на научно звание „професор”, доцент доктор на военните науки Георги Благов Торнев отговаря напълно на задължителните изисквания на Закона за развитие на академичния състав на Република България - притежава образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките“ по научното направление на обявения конкурс, заема академичната длъжност „доцент” в катедра „Комуникационни и информационни системи” на Военна академия „Георги С. Раковски”, много повече от изискуемите две години и има публикувани три монографии с различно от тематиката на дисертационния труд съдържание, което е видно от сравнението за повтаряемост между дисертационния труд и монографичните изследвания.

Единственият кандидат в настоящия конкурс доц. д.в.н. Георги Торнев участва с 22 свои научни труда с общ обем от 888 страници¹. Те са публикувани след присъждане на научно звание доцент (2000 г.) и успешна защита на докторска дисертация за придобиване на научна степен „доктор на военните науки“ (2005 г.) и включват:

- една монографии, представена като хабилитационен труд с обем от 261 страници;
- две монографии, които не са представени като хабилитационен труд, с общ обем от 426 страници
- една глава от учебник с обем от 11 страници;
- една студия с обем 46 страници;
- седемнайсет доклада, изнесени на национални и международни научни форуми, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – общо 134 страници;

Приемам всички предложени за рецензиране трудове, тъй като напълно съответстват на предметната област на обявения конкурс. Представената научна продукция е на български език, като деветнайсет публикации са самостоятелно дело на кандидата, а три са в съавторство. Всички те не са представяни за участие в други конкурси за присъждане на научни степени и длъжности и досега не са рецензирани.

---

¹ Тъй като не са приложени разделителни протоколи на два от докладите, които са в съавторство с д-р Анелия Атипова, приемам обичайното разпределение на авторството на текста – 50:50 и по тази причина от двата доклада с общ обем 22 стандартни страници, отчитам 11 страници за доц. д.в.н. Георги Торнев.

Приложеният списък на публикациите показва, че научната продукция на кандидата е пряко ориентирана към нуждите на учебния процес във ВА „Г. С. Раковски“. Трите монографични труда са публикувани през 2020 г., а докладите са представени на авторитетни национални и международни научни форуми, посветени на проблемите на сигурността и отбраната.

Публикациите, с които доц. д.в.н. Георги Торнев участва в обявения конкурс са посветени на актуалните и значими за съвременната теория и практика проблеми свързани с бойната поддръжка в морските операции, оперативното изкуство на ВМС и националната сигурност.

Научните интереси на кандидата и придобитите от него академични компетенции в областта на военното дело и националната сигурност са в основата на научната продукция на доц. д.в.н. Георги Торнев, която се характеризира с последователност на неговите научни дирения и може да се окачестви като оригинално развитие в тематичната област на обявения конкурс.

Според посочените в Справката за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ данни, кандидатът при необходимости 550 т., формира 900 т., а обективната картина свидетелства, че учебната и научноизследователската работа на доцент д.в.н. Георги Торнев не просто съответства, а превишава в значителна степен изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ във Военна академия „Г. С. Раковски“.

2. Оценка на андрагогическата подготовка и дейност на кандидата

Академичната дейност на доц. д.в.н. Георги Торнев започва през 1989 г. като асистент в катедра “Оперативно изкуство” на ВА „Г. С. Раковски“. Последователно преминава през академичните длъжности старши и главен асистент. През 1999 г. успешно защитава докторска дисертация на тема „Оптимизиране на електронното подавяне при преодоляване на ПВО на противника от ударната авиация“. От 2000 г. досега заема академичната длъжност доцент, като през 2005 г. успешно защитава дисертационен труд на тема „Метод за прогнозиране развитието на бойни действия чрез моделиране“, с което придобива научната степен „доктор на науките“ (доктор на военните науки“). През 2008 - 2009 г. е Началник на катедра „Военна стратегия“, а през 2009 – 2010 г. е заместник-декан на факултет „Национална сигурност и отбрана“ на Военна академия „Георги С. Раковски“. Заслужава да се отбележи и богатият му практически опит като ръководител на корпоративната сигурност на „Овергаз Инк“ АД и член на Съвета на директорите на фирма „Оу Джи Секюрити“, които допринасят за неговия висок професионализъм в областта на сигурността като цяло и на корпоративната сигурност в частност.

Кандидатът по обявения конкурс се ползва с име на ерудиран и уважаван от аудиторията преподавател, който провежда лекции, лекции-дискусии и семинарни занятия в магистърските програми и различните курсове във ВА на високо теоретично равнище, а отношението към дипломантите и дисертантите в качеството му на научен ръководител са атестат за високата му професионална компетентност и методическа подготовка.

Налага се изводът, че доц. д.в.н. Георги Торнев има активна учебна и преподавателска дейност, като натрупаният андрагогически опит в широкия спектър на преподаваните от него учебни дисциплини, които са непосредствено свързани с предмета на конкурса, ще способстват за по-нататъшното му развитие и утвърждаване като водещ преподавател на академичната длъжност „професор”.

3. Основни научни резултати и приноси

Представената научна продукция на кандидата не повтаря публикациите за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и за заемане на академична длъжност „доцент“ и се характеризира с определена теоретична насоченост и последователност на научните търсения, като систематизацията на публикациите по вид, начин на публикуване и разработване, дава възможност да се направят следните изводи:

- в структурата на публикациите, според вида и обема им, доминиращо място принадлежи на авторските монографии и, както и на учебника, в който доц. д.в.н. Торнев участва като съавтор, което свидетелства, че учебната литература, в съответствие с изискванията към академичните длъжности, е добре застъпена;

- забелязва се силно присъствие на публикувани авторски доклади от национални и международни научни конференции, които свидетелстват за стремежа на кандидата да популяризира и споделя своите постижения с научната и преподавателската общност от страната;

- в творчеството на кандидата доминират самостоятелните трудове, но същевременно публикациите, разработени в съавторство, илюстрират неговите възможности и за работа в екип;

От наличните за рецензия материали е видно, че доц. д.в.н. Торнев работи систематично и последователно в три основни области с особена актуалност за развитието на теорията и практиката в областта сигурността и отбраната: (1) бойна поддръжка в морските операции; (2) оперативно изкуство на ВМС; (3) национална сигурност. Постигнатите в научноизследователската работа резултати категорично свидетелстват за задълбочеността на научната продукция и определят кандидата

доц. д.в.н. Торнев като автор, запознат със съвременните динамични тенденции в сферата на нетрадиционните заплахи и новите войни.

Интерес в творчеството на кандидата представляват разработените от него монографии, които по същество имат характер на хабилитационни трудове, макар само една от тях да е дефинирана по този начин.

В първата монография, посочена като хабилитационен труд, със заглавие „*Основи на електронната война във Военноморските сили*“ (2020 г.) водещият акцент е поставен върху основните процеси, свързани с развитието на знанията за електронната война в родовете сили на флота. На тази основа са разкрити и обосновани принципите и подходите за развитие на електронната война във Военноморските сили в съответствие със съвременните изисквания, представени са насоки за модернизация и области за придобиване и поддържане на способности. Чрез въвеждането на системния анализ в теорията на електронната война е формулирана целта на системата за електронна война във ВМС - постигане на доминиране (превъзходство) в електромагнитния и акустичния спектър в хода на подготовката и провеждането на морски операции.

Задълбоченото изследване на проблематиката позволява на доц. д.в.н. Торнев да опише динамиката на функциониране на системата електронна война във ВМС и да предложи стратегически подход за управление на рисковете във ВМС, както и подход за оценка на ефикасността на електронната война във ВМС чрез оценка на успешността от решаваните задачи и оценка на тяхната полезност.

Второто монографично изследване озаглавено „*Основи на маскировката в операциите*“ (2020 г.), е фокусирано върху разкриване на същността и съдържанието на маскировката и демаскиращите признаци от гледна точка на информационните операции, като са разгледани възможностите на различни видове разузнавания и са формулирани принципи и техники за маскировка. Прецизирано е планирането на маскировката за флотилия бойни и спомагателни кораби и е описан опитът от прилагането на маскировката в хода на десантната операция „ОВЕРЛОРД“, операциите „ПУСТИНЕН ЩИТ“ и „ПУСТИННА БУРЯ“.

Третата Монография под заглавие „*Корпоративна сигурност*“ (2020 г.) , е резултат от професионалния опит на автора в сферата на корпоративната сигурност и преподавателската му практика в дисциплини от три магистърски специализации, на ВА „Г. С. Раковски“. Като стъпва върху разбирането, че съвременната корпорация включва пет жизненоважни компонента и дейности - активи, човешки ресурси, дейности, мениджмънт и репутация, доц. д.в.н. Торнев концентрира своето творческо усилие върху изследването на сигурността на корпорацията,

което му позволява да пълно да реализира поставената цел - разработване на подход за организиране и управление на корпоративната сигурност.

Необходимо е да се отдели внимание и на „*Въоръжените сили като сложни системи*“ – глава от учебник „*Теоретични основи на националната военна стратегия*“, в която се анализират опитите за даване на определение на понятието система, както и основните елементи, които характеризират строежа и функционирането на системите. Описана е същността на системотехниката, както и съдържанието и конструирането на организацията. Ценното в тази работа е, че получените знания се трансформират върху организационното изграждане и модернизация на въоръжените сили като система.

Останалите публикации, които са предмет на рецензиране, изследват различни аспекти на нетрадиционните заплахи и съвременната конфликтна среда и обединяват широк кръг от теми, обект на изследователските усилия от страна на автора. Отделните теми, свързани с електронната война във ВМС, използването на сили и средства за електронно противодействие от морската авиация при преодоляване на противникова корабна групировка за ПВО, ефективността на подразделение за ЕВ от състава на отряда на ВМС и такива от състава на СВ, дейностите на тактическо разузнаване във формирования на Сухопътни войски при участие в операции по поддържане на мира, оперативното изкуство на ВМС, вкл. подход за определяне на НОС на система за ПВО на стратегически обект, оценка и анализ на военностратегическата обстановка, като необходим елемент от процеса за формулиране на политическа стратегия, прилагането на системния анализ в подкрепа на ВС като сложни системи, моделирането в помощ на оперативното планиране на съвместни операции и процесния подход при планиране на операциите, корпоративната сигурност и управление на системата за корпоративна сигурност, подход за формиране и реализиране на стратегия за национална сигурност, както и достъпните технологии в обучението по проектиране на национална сигурност, са смислово организиране в обща рамка, подчинена на разбирането за новите характеристики на съвременната среда за сигурност и възможностите за отразяване на нетрадиционните заплахи, целящи ерозирането ѝ.

По тематична насоченост, съдържание и обхват на знанията включени в тях, представените за рецензиране трудове съответстват на професионалното направление 9.2. Военно дело, както и на учебните дисциплини, за които е обявен конкурсът.

Научните публикации могат да се използват за разработване, актуализиране и усъвършенстване на учебното съдържание на определени учебни дисциплини в магистърските специалности, както и в курсови и дипломни работи на докторанти,

студенти и специализанти от ВА "Г. С. Раковски" и други висши училища.

Изборът на научната проблематика и начинът на нейното разработване са ориентирани към резултати, съобразени с академичните изисквания, които имат съществено значение за развитието на толкова актуалната и специфична проблематика, посветена на специфичните за ВМС дейности по отбраната и сигурността на страната, което ни дава основание да констатираме, че научните постижения на доц. д.в.н. Георги Торнев са в тематичната област на обявения конкурс и са свидетелство за неговото професионално развитие.

4. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Като цяло научните приноси в публикациите на доц. д.в.н. Торнев водят до обогатяване и разширяване на теоретичните и практическите постановки по отношение на трансфериране на съвременното научно знание в българската военна образователна система и наука, допълване на съществуващата теория за нетрадиционни заплахи и новите войни, като доизграждат фундамента на съвременната военна наука. Техният практически ефект може да се сведе до разработването и използването на оригинални интердисциплинарни подходи за анализ и създаване на нови подходи и методи, както и развитие и приложение на съществуващи такива за решаване на проблеми в различни области, използвани във военното дело и науката за сигурността.

Учебно-методическите приноси са свързани с внедряване на нови учебни методики, създаване на нови учебни курсове в сферата на дейност на ВМС, подготовка на учебни материали и апробиране на научните знания в практиката посредством изготвянето на становища и анализи, провеждане на обучения, вкл. за представители на бизнеса и държавни институции, участие в експертни групи по проблемите на националната сигурност и отбрана.

Необходимо е да подчертая, че приемам посочените приноси, които са лично дело на кандидата, а представените от автора публикации за участие в конкурса допринасят за надграждане и непрекъснато усъвършенстване на преподавателския и изследователския му опит.

5. Критични бележки за представените трудове

Към научна продукция с такъв характер могат да бъдат отправени критични бележки, които не биха могли да променят стойността на постигнатите резултати, затова няма да се спирам на тях в настоящото становище. Препоръката ми към бъдещите научни дирения на кандидата е свързана с необходимостта той да продължи работата си по тази толкова актуална и значима проблематика, с

характерните за него творчество и теоретична задълбоченост, изява на неговата професионална позиция, посредством по-богата и активна публикационна дейност със статии и студии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, както и да се включи в научно-изследователски проекти предвид неговата висока специална експертиза.

6. Заключение

Познавам доц. д.в.н. Георги Благов Торнев като преподавател и изследовател с висока професионална компетентност, задълбоченост и колегиална толерантност. В работата си той се отличава с непрекъснат стремеж за развитие и усъвършенстване, системност и прецизност към изследваната проблематика.

Считам, че представените научни трудове са самостоятелно дело на кандидата и успешно защитават изявените от него в справката претенции за научни и научно приложни приноси.

7. Оценка на кандидата

Характерът и съдържанието на представените от кандидата в конкурса научни публикации и приложената документация напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и нормативната уредба на ВА „Г. С. Раковски” за научна продукция с приноси и приложимост в учебния процес за заемане на академичната длъжност „професор”.

Убедено подкрепям кандидатурата на доцент доктор на военните науки Георги Благов Торнев, участник в конкурса за щатно осигурена длъжност „професор” в катедра „Военноморски сили” в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.2. Военно дело и предлагам на уважаемите членове на научното жури, да вземем решение той да бъде избран и да заеме академичната длъжност „професор”.

28 юли 2020 г.
София

Изготвил становището:

проф. д-р Лидия Велкова